

Motion till riksdagen 2022/23:121

av **Aida Birinxhiku (S)**

Tidiga och samordnade insatser för barn och unga som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av tidiga och samordnade insatser för barn och unga som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Det hedersrelaterade våldet och förtrycket är ett akut och allvarligt samhällsproblem. Av utredningen ”Våld i nära relationer, en folkhälsofråga” (SOU 2014:49) framgår att ungefär 100 000 ungdomar uppskattas vara utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. 2017 uppskattade docent Astrid Schlytter att ungefär 240 000 barn och unga i Sverige kan leva under hedersförtryck. Mörkertalen är emellertid stora. Det finns alldeles för många flickor och pojkar som tvingas att leva i ofrihet i dagens Sverige.

Med hedersrelaterat våld och förtryck avses att någon begränsas i sitt liv och utsätts för påtryckningar och våld i syfte att upprätthålla familjens kontroll över individen. Flickor och kvinnor drabbas hårdast, men även pojkar och unga män blir utsatta. Våldet och förtrycket har sin grund i hedersnormer, vilka bygger på starka patriarkala eller heteronormativa föreställningar. Dessa föreställningar tar sig uttryck i allt ifrån hat, hot och trakasserier till oskuldskontroller, könsstympning och tvångsäktenskap. I sin mest extrema form kan individen utsättas för våld, inklusive dödligt sådant (SOU 2018:69). Dessa begränsningar och övergrepp i människors liv kan aldrig accepteras. De som utsätts måste få stöd och hjälp, innan det är för sent.

Hedersrelaterat våld och förtryck börjar ofta i tidig ålder, redan i förskolan. Det är således viktigt med tidiga insatser för att dels motverka att barn och unga drabbas överhuvudtaget, dels hjälpa de som redan drabbats i ett tidigt skede. Förebyggande åtgärder måste vidtas så tidigt som möjligt, från barnvårdscentralen och uppåt. Dessa

insatser ska dessutom vara samordnade. Det innebär att personal inom förskola, skola, socialtjänst samt hälso- och sjukvård ska arbeta tillsammans för att ge barn och unga stöd i ett tidigt skede. Samtliga inblandade aktörer bör ha en gemensam struktur för att motverka barns och ungas utsatthet för hedersrelaterat våld och förtryck. En god samverkan mellan dessa aktörer är en förutsättning för att barn och unga ska få rätt stöd i rätt tid. Därutöver är det viktigt att det finns rätt kompetens inom förskola, skola, socialtjänst samt hälso- och sjukvård för att vidta tillräckliga och adekvata åtgärder.

Vikten av tidiga och samordnade insatser för att bekämpa det hedersrelaterade våldet och förtrycket kan inte betonas nog. De som utsätts finns mitt ibland oss, ofta utan att vi anar vilket förtryck de lever i. Det hedersrelaterade våldet och förtrycket måste upptäckas så tidigt som möjligt och mötas med samhällets samlade kraft. Ingen flicka eller pojke ska tvingas att leva i ofrihet i dagens Sverige.

Aida Birinxhiku (S)